

Ящірка живородна

Ірина Пісулінська

Камуфляж

Бути чи не бути?

„Ластівонько, рибко, горобчику, зайчику“, – кажемо ми близьким людям і не замислюємося, що бути людиною значно безпечніше, ніж твариною. Адже перед тваринами щохвилини постають питання: як втекти? як наздогнати? як знайти їжу? як залишитися непомітним? як вижити? Знайти відповіді на ці питання – означає стати досконалішим за постійно присутнього поряд супротивника.

Як же стати досконалішим? У кожної тварини на це є своя відповідь. Але і для тих тварин, які шукають здобич, і для тих, які від них переховуються, важливо бути непомітними. Лише під час шлюбного періоду тварини намагаються привернути увагу особин протилежної статі, але при цьому залишатися непомітними для хижаків.

Пістрянка

Пташенята жайворонка

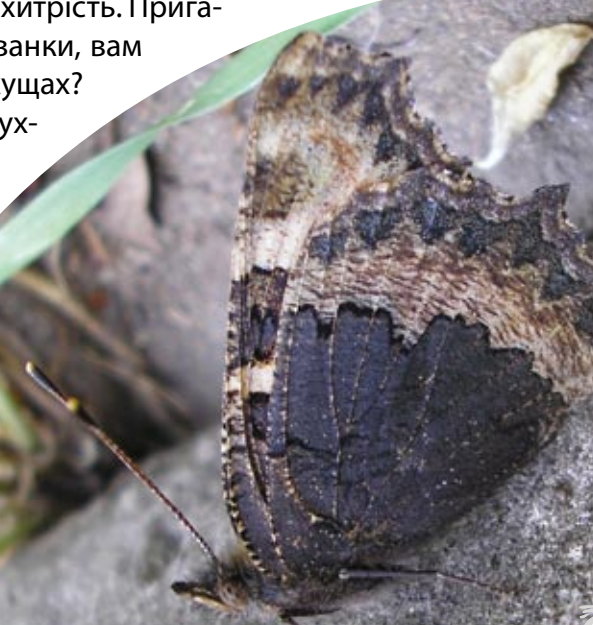
АБО ЖИТТЯ

Невидимки

Якщо я вас запитав, як стати невидимим, ви, напевно, запропонуєте шапку-невидимку. Військовики мають спеціальний одяг і для себе, і для техніки – камуфляж (з французької – “маскування”). Але тваринам не треба мріяти про шапку-невидимку – адже кожна з них має власні дивовижні винаходи-приспособлення для того, щоб залишатися непоміченою. Камуфляж-не забарвлення – найпростіше з них.

Навіть маючи досконалий камуфляж, не варто забувати про ще одну хитрість. Пригадуєте, як, граючись у хованки, вам доводилося ховатися в кущах? Ви боялися навіть повернутися, щоб не видати себе рухом гілочок. Тварини теж завмирають, почувши небезпеку, і намагаються злитися з довкіллям. Ви можете ретель-

Сонцевик кропив'яний

но оглядати місцину і не зауважити біля себе тварини, яка причаїлася.

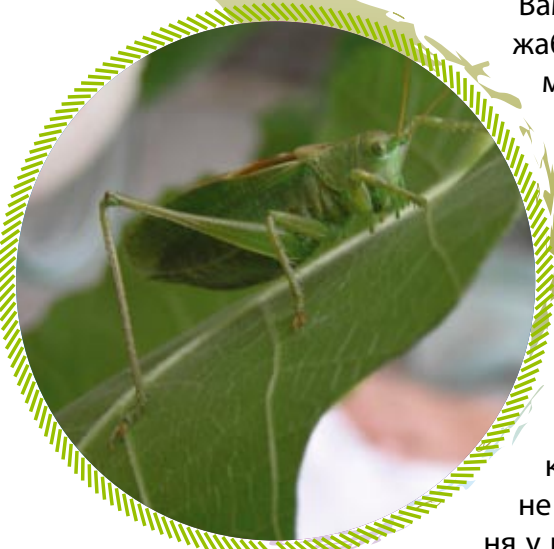
Маскувальне забарвлення дуже доречне у місці постійного проживання тварини, але воно може зрадити, якщо тварина перебирається в іншу місцевість. Отже, незмінний камуфляж не є бездоганим пристосуванням.

Чому мишка не зелена

Вам часто траплялося бачити зелених комах чи жабок. Та чи помічали ви, що на нашій планеті майже відсутні зелені ссавці? Чому так? Здавалося б, зеленому котові чи тигрові легше влаштувати непомітну засідку в кущах, а дрібним зеленим тваринам – зручніше замаскуватися в траві. Все пояснюється дуже просто. На комах і земноводних полюють птахи, які мають добре розвинутий кольоровий зір. А от ссавці, за винятком приматів – ані переслідувані, ані переслідувачі – практично не розрізняють кольорів. Предметів зеленого кольору вони не бачать, як і багатьох інших, хоча забарвлення у них також завжди доцільне, таке, що дозволяє маскуватися. А от завмерти, не видати себе рухом – актуальне завдання і для ссавців. Тому й полюють вони, застосовуючи не стільки зір, скільки інші органи чуття. Нічні тварини маскуються не за допомогою забарвлення. Вночі швидше можуть зрадити запахи та звуки.

Майже всі тварини мають “про запас” декілька способів захисту.

У наступному числі журналу ви дізнаєтесь про тварин, які можуть змінювати свій камуфляж.

У статті використані фото Наталії та Юлії Пісулінських, Людмили Нагорної, Дарії Біди.